

digt. — Den ærede Landsthingsmand fremfattede endelig nogle Forespørgsler med Hensyn til Ordningen af Bogholderiet og navnlig med Hensyn til en Bestemmelse, der findes i Udkastets § 18 om, at Bogholderen skulde kunne komme til at forsende Penge, uagtet Udkastets Forudsætning er, at Pengene albrig beroe hos Bogholderen, men i de forskjellige Ræmner og Amtstuekasjer. Jeg troer, at Tanken ved disse Ord i Lovudkastet har været, hvad den ærede Landsthingsmand ogsaa antydede, at Amtmanden i visse Tilfælde skulde kunne finde det hensigtsmæssigt at lade Bogholderen hæve større Beløb hos en af Kassererne for saa at fordele dem mellem de Forskjellige, der maatte have Krav paa at dækkes af disse Penge.

Til disse Bemærkninger skal jeg foreløbig indskrænke mig. Jeg skal kun endnu tillade mig at anbefale det ærede Thing at fremme denne Sag saa hurtig, som det finder, at det kan lade sig gjøre. Denne Sag har saa ofte været forhandlet her paa Rigsdagen, og hertil kommer endnu den Omstændighed, at der i indværende Aar skal stee nye Valg til Rigsdagens ene Afdeling, hvorfor jeg troer, at der kan være dobbelt Anledning til mulig i denne Session at faae Sagen sluttet.

B. Christensen: Jeg havde ikke ønsket atter at tage Ordet i denne Sag, men jeg finder mig dog opfordret dertil ved en Ytring af den høitagtede Minister. Et æret Medlem her bagved (R. Jensen) havde nemlig gjort en Bemærkning med Hensyn til Amtsrepartitionsfondens Indtægter, der tilveiebringes ved Ligning paa Hartkornet, som gik ud paa, at man maatte vogte sig for at behyrde dette mere. Forfaavidt jeg forstod den høitagtede Minister, svarede han dertil, at disse Ytringer uden Tvivl grundede sig paa nogen Misforstaaelse, da denne Lov ikke vilde lægge nogen ny Byrde paa Hartkornet. Dette er nu vel saa, men det forekommer mig ikke, at det tjener til Beroligelse for den Behyring, det ærede Medlem her bagved antydede. Saavidt jeg i dette Dieblik mindes, har nemlig Amtsrepartitionsfondens ikke nogen Indtægt, uden netop af Hartkornet; dersom jeg ikke feiler heri, saa er det vistnok ganske naturligt at have sin Opmærksomhed rettet paa — jeg

kunde næsten sige det Forældede, der aabenbart er tilstede i den hele Amtsrepartitionsfondens indretning. Amtsrepartitionsfondens bærer Udgifter, der paa ingen Maade nærmest eller naturligt ere til det egentlige Jordbrugs Gavn eller i dets Interesse, den bærer mange Udgifter, som ligefrem ere til Gavn for alle Beboerne som saadanne. Om nu end den høitagtede Minister vistnok har Ret i, at denne Lov i og for sig ikke vil lægge nye Byrder paa Hartkornet, saa ligger det paa den anden Side i hele Udviklingens Natur, at Amtsrepartitionsfondens Krav paa Indtægter stadig er voksende. Dette viser ogsaa ligefrem Historien, og Ingen veed bedre end den ærede Minister, at man, hvis jeg ikke tager feil, begyndte med en Plakat af 1819, hvori det sagdes, at Udgifterne til denne Fond skulde lignedes paa Hartkornet, men at de dog ikke maatte overstige 4 Mk. pr. Tønde Hartkorn; vi ere naturligvis siden den Tid komne forfærdeligt langt ud over dette Beløb. Jeg ønskede nu, uagtet det vel kan være, at denne Gjenstand vanskelig og neppe direkte kan komme under egentlig Forhandling og Afgjørelse under denne Sag, dog at henstille, om det dog ikke var godt, at Opmærksomheden rettedes paa, at Amtsrepartitionsfondens bør have sine Indtægter, ikke som hidtil nærmest, og jeg troer, udelukkende af Hartkornet, men ved Ligning efter andre billigere og rigtigere Hensyn. Vi ere jo dog Alle nu komne til den Overbeviisning, at de egentlige Hartkornstatter paa ingen Maade maae forøges, da enhver Forøgelse af dem er en Forringelse af de faste Eiendommens Værdi, og at der derimod for Amtsrepartitionsfondens Vedkommende er mangfoldige andre Gjenstande i dens Kreds, der med mere Ret og Billighed burde beskattes end netop Hartkornet. Det er uden Tvivl dette sidste Hensyn, der har foranlediget det ærede Medlem her bagved til at fremkomme med sin Bemærkning, og det er dette Hensyn, som jeg troer, at det især, da vi have faaet en ny og indsigtsfuld Indenrigsminister, maaskee kunde være tilladt at hente den ærede Ministers særdeles Opmærksomhed paa. Der er enkelte Amter, og deri vil min ærede Gjenbo (Thalbjerg), som har havt Ordet idag, vistnok give mig Ret, i hvilke Hartkornet udgjør en overordentlig ringe